Mensa mala:
- Supbie. Esa. xxj. b. Pone mēsaz : ꝓtēplare in specula. De balthasar dicitur/absorbēs diuitias.
- Auaricie. Eccl. xiiij. b. In tristicia erit super mensam suam.
- Simonie. Job. ij. c. Nūmulariorū effudit ęs ꝛc.
- Luxurie. iij. Regl. xviij. c. Qui comedūt de mensa ieçabel.
- Gule. Esa. xxviij. b. Oēs mēse repletę sūt vomitu.
- Idolatrie. j. Corl. x. e. Mensę dęmoniorꝫ ꝛc.
- Fortune. Esa. lxv. b. Qui ponitis mēsam fortunę.
- Fallacie. Daniel. xj. c. Ad mensam vnam mendacium loquent.
- Vereseos. Eccl. xxxj. c. Surge e mēsa ꝛ vome.
- Adulatiois. Eccl. xxix. d. Trāsi hospes: orna mēsā.
- Detractiois. Eccl. xl. d. Vir respiciens in mensam alienā: nō est vita eius in cognitiōe victus.

Octaua gratia est spiritualis lęticia: de qua subdit: a Impingūasti in oleo caput meū: ꝛ calix meus inebriās c ꝛ ꝓclarus est. Et misericordia tua subsequetur me: e omnibus diebus vitę meę.

a Impingūasti in oleo caput
b meū: ꝛ calix meus inebriās
c ꝛ ꝓclarus est. Et misericordia tua subsequetur me:
e omnibus diebus vitę meę.

f Et vt inhabitē in domo domini: in longitudine dierū.

Psalmus dauid in prima sabbati.

b d Omni ē frā XXIII.

f Et vt inhabitē. q. d. non solū ꝑdicta facies mihi: sed et post ista facies: vt inhabitē in domo dñi: in supna hierusalē: De q̄ domo. ij. Corl. v. a. Scim⁹ qm̄ si terrestris domus nr̄a hui⁹ habitatiōis dissoluat: q̄ ędificationē ex deo habem⁹ domū nō manufactā sz ęternā in cęlis. g In lōgitudine dierꝫ. i. in ęternitate. Prouerb. iij. b. Lōgitudo dierū in dexterā illi⁹. Eccl. xxiij. d. Gloria magna ē sequi dñm: Longitudo em̄ dierum assumetur ab eo/ sequi. s. per illa decem ꝑdicta

Expositio Ps. XXIII.

d Omini ē terra ꝛc. Titulus. Psalmus dauid i prima sabbati. Supra egit ꝓpheta de fructu passiōis dñice: Hic aūt adhuc ꝓsequit hūc fructū: agēs in hoc psalmo de christi clarificatiōe ꝛ homis reformatione: qō notat in titulo: qz hęc facta sūt in ꝑma sabbati: id est i die dñica pasceue qm̄ surrexit dñs. Psalm⁹ iste tripertit⁹ est. Primo ostēdit ꝓpheta q̄ christus est dñs omniū: vt ad fidē eius facilius trahant homines. Secūdo ostendit quib⁹ virtutibus ꝑditi sūt i ecclia: ibi: Quis ascēdet in montē dñi. Tertio malos admonet: vt eū ꝑ fidē recipiāt: ibi: Attollite portas. Dicit g: b Dñi est terra. Hoc est verū ad littera. Et cōmēdat hic christ⁹ multiplicit. Primo/a possessiōe/ cū dicit: Domini. i. christi: est terra. Scōo/a diuitijs: ibi: Et plenitudo ei⁹. i. terrę. Tertio/ab amplitudine possessiōis: ibi: Orbis terrarū. Quarto/a multitudine subditorꝫ/cū dicit: Et vniuersi q̄ habitāt in eo. Quinto/a firmitate possessionis: ibi: Quia ipe sup maria fūdauit eū/orbē. Sexto/ab amęnitate: ibi Et sup flumia ꝓparauit eū. Sed videt contrariū: Job xxvj. c. Qui appendit terrā sup nihilū: Non ḡ sup maria fūdauit terrā. Solutio. Terra dicit fundata sup maria: qz vbicūq̄ fodiat reperit aq̄. Vel alit et melio⁹ pōt dici/q̄ loquit hic ꝓpha vulgarit: sic dicit castrū fundari sup aquā q̄ ei adiacet.

Partitio psalmi

8. dis. c. q̄ iure. 13. q. 2. c. in ecclesiastico et. c. vbicūq̄. 2. De. deci. c. tua nobis

Dystice: b Domini est terra. i. ecclesia. Et sicut dictū est/hic cōmendat christū a possessiōe. Primo a dominio ecclesię: qz is est sensus: Domini est terra: id ē ipse est dominus terrę: id est ecclesię/ratione creationis/ratione hęreditatis/ ratione emptionis/ ratione regiminis. De hac terra in Ps. Benedixisti domine terram tuā: id est ecclesiā. Matth. xxviij. d. Data est mihi omnis potestas in cęlo et in terra.

Dystice

Ps. 84.

✠ Dñi est tra. i. ecclia.

Moraliter: De aia iusta dicit: b Dñi est terra. i. anima * fidelis quę

Moraliter.

De beata ꝓgine b Dñi ē terra. i. brā ꝓgo: de q̄ Esa. xlv. b. Apiat tra ꝛ germiet saluatorē. Ps. Dñs dabit benignitatē ꝛ tra nostra dabit fructū suū. Deut. xxxiij. b. De bñdictiōe dñi tra ei⁹. Et dr̄ tra ꝓpt ꝓprietates q̄ ꝑtinent his versib⁹: Nigra rotūda/capax: mediās/circūdata/fęta: Integra/stans/hūilis/cibat oia/ꝑtinet aux. Nigra dr̄: qz de genere iudęorꝫ: et vilis exterius reputata. Cantl. j. b. Nigra sū sed formosa. Itē rotūda. i. pfecta. Cāt. vj. c. Una ē colūba mea/pfecta mea. Itē capax. Eccl. xxiiij. b. Et q̄ creauit me requeuit in tabernaculo meo. Itē mediatrix nr̄a ad deū: Hęc ē em̄ hester q̄ liberauit ꝓplin morti adiudicatū: Hester. vj. Ubi in die passionis sterit iux crucē ex pte adlonis/q̄si inter pctōres ꝛ filiū suū. Itē circūdata tribulatiōe. Luc. ij. e. Et tuā ipsi⁹ aiaz ꝑtrāsibit gladi⁹. Itē fęta. Gen. j. a. Producat tra herbā virentē. Itē ītegra. Esa. vij. c. Ecce ꝓgo ꝓcipiet ꝛ piet filiū. Eccl. xliij. a. Porta hęc clausa erit ꝛ nō apiet. Itē stabilis. Eccl. j. a. Generatio ꝑterit ꝛ generatio aduenit: terra aūt i ęternū stat: Et ipsa sola stetit i fide discipulis fugiētibus. Itē humilis. Luc. j. d. Ecce ancilla dñi. Itē cibat oia. Eccl. xxiiij. c. Trāsite ad me oēs qui concupiscitis me: ꝛ a generatiōibus meis implemī. Item cōtinet aurum. Gen. ij. b. Aurū terrę illius aurū optimū est. Ps. Veritas de terra orta est. Hęc terra est domini: Et qz est dñica mater/nutrix/ cultrix/filia/discipula ꝛ ācilla:

Aliter de beata virgine

Ps. 84.

Ps. 84.

✠ Et plenitudo.

Necessaria viatori:
- Loci ꝑ quē transit fertilitas: qō notat ibi: In loco pascuę ꝛc.
- Fluuiorū amęnitas: qō notat ibi: Sup aquā refectionis ꝛc.
- Eundi volūtas: qō notat ibi: Animā meam conuertit ꝛc.
- Uię cōpēdiositas: qō notat ibi: Deduxit me super semitas iusticię.
- Uię securitas: qō notat ibi: Si ambulauero i medio vmbrę mortis: nō timebo ꝛc.
- In laboze cōsolatio: qō notat ibi: Virga tua ꝛ bacul⁹ tuus: ipsa me cōsolata sūt.
- Delectabilis cibi refectio: qō notat ibi: Parasti in conspectu meo mensam.
- Mentis exultatio: qō notat ibi: Impingua/sti in oleo caput meū.
- Boni vini potatio/seu malorꝫ obliuio: qō notat ibi: Calix meus inebrians ꝛc.
- Itineris cōtinuatio: qō notat ibi: Et misericordia tua subsequet me omnib⁹ diebus vitę meę. Habito ḡ de via/ostēdit terminū vię/dicēs:

Ut vinea. Esa. v. b. Vinea domini sabaoth.
Ps. 92. Ut dom⁹. Ps. Domū tuā dñe decet sāctitudo ꝛc.
Mystice ✻ Dñi est Ut ager. Hiere. xxxij. b. Posside agrum ꝛc.
Ps. 2. terra .i. Ut hereditas. Ps. Postula a me ꝛ dabo tibi gentes hereditatē tuam.
ecclesia
Ut sponsa. Cantl. iiij. b. Veni de libano spōsa ꝛc.
Ps. 44. Ut filia. Ps. Audi filia ꝛ vide ꝛc.
Ut soror. Cantl. iiij. c. Soror mea ꝛc.

Secūdo ostēdit diuitias regni ei⁹/cū dic: a Et plenitudo ei⁹ .i. ecclie: cui⁹ plenitudo ē virtutes ꝛ grā: ꝛ fideles q̄ sūt de eccl'ia. Tertio cōmēdat eus: ab amplitudie eccl'ie/cū vocat eā orbē tra/dicēs: b Orbis terra .i. eccl'ia: i q̄ st de q̄libet pte mūdi fideles: ē dñi christi.

a Et plenitudo ei⁹: b orbis trarū c et vniuersi q̄ habitant in eo. d Quia ipse sup maria fundauit eū: ꝛ sup flumia ppararuit eū. e Quis ascēdet i mōtē dñi: f aut q̄s stabit i loco sācto ei⁹? g Innocens manibus ꝛc. q. d. q̄ sit innocens? Nūc cū pcūm pcūm. Nūc cū pcūm innocēs mani/bus ꝛc. Innocēs mani/bus ꝛ pūrēdo ꝛ. h Innocēs cordē/ pūrū corde/ cū/ b aias suā: c corde/ qui c prio suo s salutari s

Ps. 2. Vñ i Ps. dixit ei pr: Postula a me ꝛ dabo tibi gētes hereditatē tuā: ꝛ possessionē tuā termios trę. Et glosat se/cū addit: c Et vniuersi q̄ habitāt i eo. Et p: id est. Eccl'ia em ē cōgregatio fideliū. Et bñ dz eē su⁹ iste orbis .i. eccl'ia: d Quia ipse sup maria fūdauit eū .i. fūdauit eccl'iā in amaritudie passiōis suę ꝛ martyrū. Act. xx. f. Spūssanct⁹ posuit vos episcopos regere eccl'iā quā acq̄siuit sāguie suo. Job. xxxviij. a. Ubi eras qñ ponebā fūdamenta trę: Vel/ Sup maria .i. sup amaritudies tribulationū. Geñ. vij. c. Wltiplicatę st aq̄ ꝛ eleuauerūt arcā i sublime. f Et sup flumia ppararuit eū .s. sup flumia grā doctrię baptismi. De his duob⁹: Ezech. xix c. Mat tua q̄si vinea in sanguie tuo sup aquā plātata est. Itē/ Sup flumia .i. sup delectatiōes mūdi. Eccs. j. b. Oia flumina intrāt mare. Abacuk. iij. b. Nūqd in flumib⁹ irat⁹ es dñe: aut in fluminib⁹ furor tu⁹ vel i mari indignatio tua: Locut⁹ de⁹ ad animā fidelē. Water tua .i. ecclesia/fundata est quasi vinea plātata in sanguie christi: q̄ tuus est .i. p te effusus: ꝛ sup aquā triplicē quā pdixim⁹. Vñ sequit ibi in Ezech. Fructus eius ꝛ frōdes ei⁹ creuerūt ex aq̄s multis .i. opa ꝛ pdicatiōes.

Moraliter ✻ fidelis quę dicit terra multis ratiōibus.
Ps. 94. Arida est ab humore voluptatl. Ps. Et aridam fundauerūt man⁹ eius. Et alibi: In terra deserta inuia ꝛ inaquosa/sic in sācto apparui tibi .i. in aia fideli. Per cōtrariū dz de diabolo. Job. xl. c. Sub vmbra dormit in secreto calami in locis humētib⁹. Matth. xij. d. Cū autē exierit ambulat per loca arida/quęrens requiem et non inueniens / dicit: Reuertar in domū meā prior ē ꝛc.
Ps. 62. ij. Pet. ij. d. Sus lota in volutabro luti ꝛc.
Tribulationib⁹ terit. Tob. xij. c. Quia acceptus eras deo: necesse fuit vt temptatio pbaret te.
Infima ē .i. hūilis. Lucl. xxij. c. Qui maior ē vīm fiat sic minor. Eccl. iij. c. Quāto magn⁹ es: hūilia te in oib⁹. Quāto magis pīmit: tāto ꝛ solidior efficit p spem. Greg⁹. Tanto spes i dño solidior surgit: quāto quis pro eo grauiora sustulit.
Fructifera est si colat .s. vomere pdicatiōis et doctrinę. Prouerb. xxiij. d. Diligēter exerce agrū tuū ꝛc. Et postea subdit: Per agr hominis pigri trāsiui ꝛ pvineā stulti viri: ꝛ ecce totū repleuerāt vrticę. Eccl. xx. d. Qui opat terrā suaz inaltabit aceruū frugū: ꝛ qui opat iusticiā ipse exaltabit.
Ps. 17. Obscura est: qz reputat se ignorantē ꝛ peccatorē. Et tales vere sunt possessio christi. Ps. Posuit tenebras latibulū suū. Esa. l. b. Induā cęlos tenebris ꝛ saccū ponam opimentū eor.
Firma ē i se. Eccs. j. a. Generatio pterit ꝛ generatio aduenit: tra aūt i ęternū stat. Eccl. xv. a. Firmabit i illo ꝛ nō flectet. Matth. vij. d. Venerūt flumia ꝛ flauerūt vēti: ꝛ irruerūt in domū illā et Mundꝫ mutat locū suū. Greg⁹. (non cecidit ꝛc.
Mobilitas exterior indicat q̄ interius nulla stabilitate subsistat. Hęc g̃ tra ē dñi: fm illud Sap. iij. a. Iustorū aię i manu dei sunt: id est ei⁹ seruitio pcise intēta. a Et plenitudo ei⁹:

Aia iusti dicit tra: quia

quę est gratia et virtutes. Et ei⁹ est ista plenitudo: quia ipse dat eā. Job. j. b. De plenitudine ei⁹ oes accepim⁹. Ps. Bñ/ Ps. 102.
dic aia mea dño: ꝛ oia q̄ intra me sunt nomi sancto ei⁹ ꝛc. Et post: Qui replet i bonis desideriū tuū. b Orbis terra. Aia etiā dicit orbis ppter rotūditatē: qz solū ęterna appetit. Et ē dñi: qz ipse ē pncipiū ꝛ finis/a quo bona oia aię exeunt. Et ad quē reuerti debēt p gratiarū actionē. Apocl. j. b. ꝛ vlt. c. Ego sū alpha et ω. Eccs. j. b. Ad locū vñ exeūt flumia: reuertūt. Et hoc est qd subiūgit: c Et vniuersi qui habitant in eo .i. vniuersi motus boni q̄ sunt in anima: sūt domini/originaliter ꝛ finalit. Esaie xxvj. c. Oia opa nra opatus es i nobis dñe. d Quia ipse sup maria fundauit eū: ꝛ sup flumia ppararuit eū. Per maria significāt amaritudines h⁹ mūdi ꝛ tribulatiōes: Per flumia q̄ fluūt/delitię h⁹ mūdi q̄ fluūt ꝛ trāseūt. j. Job. ij. c. Et mūd⁹ trāsibit ꝛ pcupiscētia ei⁹. Sup maria g̃ fundauit dñs eū: q̄ aduersitates mūdi nō timet. f Sup flumina ppauit eū: q̄ mūdi delitias pctēnit et horret. Propt hoc dic Ps. Jacta in dño curā tuā: Ecce vbi fundat iust⁹ .s. Ps. 54.
in dño. Et sequit: Et ipse te enutriet: ꝛ nō dabit i ęternū fluctuationē iusto. Iniust⁹ vo fluctuat: qz mō timet aduersa: mō aspirat ad psp̄a. Quare aūt dic/ ppauit: Quia sic nō in ist⁹ inferiorib⁹: sz in deo fundari ē pparatio ad ascēdēdū in cęlū: qz iā eleuati sūt a terra: mens habitat in cęlo: ꝛ corp⁹ qd corrumpit/sup terraz adhuc detinet: Propt h dicit Job. vij. c. Suspendiū elegit anima mea. Et propter hoc apte subdit:
b Quis ascēdet i mōtē dñi: vt postea dicem⁹. Sz pus Mystice
exponam⁹ hoc de eccl'ia q̄ dicit mōs dñi/ꝛ loc⁹ sanct⁹ eius: qz in ea est vitę altitudo: et ipse sanctificauit eā sanguine suo: sic dicit apl's Eph. v. e. Christ⁹ dilexit eccl'iā/ꝛ tradidit semet/ipsum vt illam sanctificaret. De hoc mōte ꝛ loco sancto dicit christ⁹ in Ps. Ego aūt cōstitut⁹ sum rex ab eo sup sion mon/ Ps. 2.
tē sāctū ei⁹ ꝛc. Quia igit pph̄a vocauerat eccl'iā orbē tra: ne crederet aliq̄s q̄ oes q̄ sunt i terra/ essent de eccl'ia: Ideo facit quęstionē vt postea soluat eam. Et dicit: Quis ascendet in mōtē domini .i. in eccl'iā: vt sit de eccl'ia meri/to: Illi em qui sunt de eccl'ia tm numero/nō ascēdunt: sz descēdunt: nec stant ibi: sed potius cadūt. Unde addit: i Aut quis stabit: per fidē ꝛ bonā opationē. k In loco sancto eius .i. in eccl'ia. Soluit autē qd q̄ sierat cū respondet.
✻ Innocens
b Quis ascēdet ꝛc. Moralit/possum⁹ p mōtē dñi itel Moraliter
ligere pcēplationē cęlestiū. Et bñ q̄rit: Quis ascēdet i mōtē dñi: aut q̄s stabit ꝛc. qz pauci ascēdūt/ꝛ pauciores stāt: Ps. 16.
qz vt dr i Ps. Oculos suos statuerūt declinare i trā. Et alibi: Ps. 105.
Pro nihilo habuerūt trā desiderabilē. Debem⁹ aūt ascēdere Debemus ascendere in mōte cōtemplationis propter sęc
mōtē istū pcēplatiōis ppt multa. Primo ad vitādū tumult⁹ cogitationū. Matth. v. a. Videns iesus turbas/ascendit in
✻ mōtē. iij. Regl. xix.
c a Et plenitudo ei⁹. De q̄ plenitudie Lucl. j. c. Aue grā Aliter de beata virgine
plena dñs tecū. Ps. Misericordia dñi plena est trā. b Orbis Ps. 32.
terra .i. beata vgo. Sap. j. b. Spūs dñi rpleuit orbē tra. Ps. 86.
c Et vniuersi q̄ habitāt i eo .i. i ea p spē ꝛ pfidētiā. Ps. Sic lętātiū oim hitatio ē i te: Sctā dei genitrix. Ipsa ē em ciuitas refugij: Josue. xx. d Quia ipse sup maria .i. amaritudies tribulationū. e Fūdauit eū: vt i nullo moueret. Eccl. xxiiij. a. In fluctib⁹ mar l ambulaui. f Et sup flumina: carnaliū voluptatū: g Prepauit eū/orbē .i. beatā virginē/q̄si exēplar. Esa. ij. a. Nōs ppatus. h Quis ascēdet in mōtē dñi .i. ad beatā vginē adorādā ꝛ salutandā. Sex gradib⁹ ascendimus ad virginē beatā
Sex gradib⁹ ascēdit ad hūc mōtē: q̄ sūt sex virtutes/q̄ breuit notant Lucl. j. c. Quę i cogitatiōe ꝛ affectiōe: q̄ttuor i fmone. Prima ē verecūdia: Turbata ē in fmone ei⁹. Scda: prudētia: Cogitabat q̄lis esset ista salutatio. Tertia modestia sermonis: Quō fiet istō. Quarta positū vginitatis: Qm virū nō cognosco. Quinta obediētia pmittēdo: Ecce ancilla dñi. Sexta magnitudo: Fiat mihi fm verbū tuū.

Mystice vt Omne peccatum mortale modis dicitur

a ¶Innocēs manibus ꝛc.q.d.q̃ sine pctō est. Et excludit hic omne genꝰ peccati. Omne enim pctm/aut est ī ope/aut ī cogitatiōe/aut ī locutiōe/aut in omissiōe. Dicit g̃ qꝫ tales habitabūt ī loco sācto eiꝰ: Innocēs manibꝰ: q̃ nō peccauit ope: vel si peccauit/p pnitētiā deleuit. b ¶Et mūdo corde. Hic excludit pctm cogitationis. c ¶Qui nō accepit in vano aiaz suā. Hic excludit peccatū omissionis. Qui enim nō facit h/ad qō accepit aiam: invanū.i. frustra accepit animā. Job.v.b. Hō natꝰ ad laborē. Et sic hō accepit aiam vt laboraret. d ¶Nec iurauit ī dolo ꝓximo suo. Hic excludit pctm locutiōis. De ꝓmo.s.de peccato opis. Ps. Odisti oes q̃ opanꝰ iniqtatē. De peccato cogitatiōis. Sap.j. a. Peruersę cogitatiōes separant a deo. De peccato locutionis. Ps. Perdes oes q̃ loquūꝰ mēdaciū. De peccato omissiōis. Prouer.xvj.a. Abominatio dñi ois arrogans: etiā si manꝰ ad manū fuerit nō erit innocēs. Et expssiꝰ Matth.iij.c. Ois arbor q̃ nō facit fructū bonū: excidet ꝛ ī ignem mittet. e ¶Hic accipiet ꝛc. Hic ponit ꝓba duplex p̃miū eiꝰ q̃ talis fuerit. Primū ē pfectꝰ de bono ī meliꝰ. Unde dicit: Hic: q̃ talis fuerit/vt dixim: accipiet bñdictionē a dño.i. multiplicationē fructū. Gen.j.d. Bñdixit illꝰ deꝰ: ꝛ ait: Crescite ꝛ multiplicamini. Eccli.xj.c. Bñdictio dei ī mercede iusti festinat: ꝛ ī honore velocit pcessꝰ illꝰ multiplicat. Secūdū meritū ē remissio pctōꝝ: de q̃ addit: f ¶Et misericordiā: supple accipiet/a deo salutari suo. Sz qz q̃ vult hāc bñdictionē ꝛ misericordiaz p p̃dicta mereri: oportet vt habeat intentionē rectā: Ideo bñ seqt: g ¶Hec ē generatio: De q̃ Sap.iiij.a. O qꝫ pulchra ē casta generatio cū claritate. Nō ē casta q̃ opat cū libidine gloriādi: sz q̃ pure ꝓpt deū. Et ideo bñ dicit cū claritate h ¶Querentiū deū: qꝫtū ad affectū. i ¶Querentiū faciē dei iacob.i. cognitionē eiꝰ: ꝛ hꝫtū ad intellectū.

Moraliter * mōtem.iij.Regl.xix.b. Mō ī cōmotiōe dñs. Secūdo ad virandū mūdi ambitionē. Job.vj.b. Cū cogniisset qz venturi essēt vt rapēt eū ꝛ facerēt regē/fugit ī montē. Tertio ad videndū pziaz nostrā. Mūe.xxvij.c. Ascēde ī montē istū abarim: et ꝓtēplare inde terrā quā dabꝰ fīs filijs israel. Abarim interptat mōtes trāseūtiū. Matth.vlti.d. Undecim discipuli abierūt ī galileā ī montē quē cōstituit illis dñs: et videtēs eū adorauerūt. Quarto: qz addiscimꝰ ibi legē dei: sic moyses. Exo.xxiiij.d. Esa.ij.a. Venite ascēdamꝰ in montē dñi/ꝛ docebit nos vias suas: ꝛ ambulabimꝰ ī semitis eiꝰ: qz de sion exibit lex ꝛ ꝓbū dñi de hierlm. Quinto: qz ibi descēdit ros grē. Ps. Sicut ros hermon q̃ descēdit ī montē sion. Sexto: qz ibi oes errores occidūt: sic helias iterfecit oes ꝓphetas baal ī mōte carmeli.iij. Regl.xviij.g. Vel p montē regnū cęlorꝝ intelligit: de q̃ grit: Quis ascēdet/ in illud: Et nota p hoc qꝫ dic/quis: innuit difficultas ascendendi ꝛ paucitas ascendentiū. Matth.vij.b. Q̃ angusta porta ꝛ arta via quę ducit ad vitā: et pauci sūt qui inuenūt eā. a ¶Innocens manibꝰ ꝛc. vt sup expositū ē. Prouer.xiij.a. Justicia custodit inocētis viā. Innocēs est/q̃ nec miserū facit/nec miserū derelinqt. Innocēs g̃ ē manibꝰ: q̃ nec rapit aliena/nec sua dat indignis/nec retinet dignis. Eccli.iij.d. Nō sit manꝰ tua porrecta ꝛc. Esaię.xxxiij.c. Qui excutit manꝰ ꝛc. Prouer.xj.c. Manꝰ ī manu nō erit inocēs malꝰ. b ¶Et mundo corde. Matth.v.a. Beati mūdo corde ꝛc. Prouer.xj.c. Abominatio dño cor prauū. Hiere.iiij.d. Laua a malicia cor tuū. c ¶Qui nō accepit in vano aiaz suā. Contra ociosos ꝛ negligentes. Roma.viij.d. Vanitati subiecta est creatura. Corpus nemo accipit in vanum: sed bene curat illud: Animā ꝯo relinquit incultam/aridam/ieiunā/ꝛ miseram. Job.xxiiij.d. Pauit sterilem: id est carnē: et viduę: id est animę non bene fecit. Ideo dicit Eccli.j.a. Vanitas vanitatū. Ps. Universa vanitas oīs homo viuens. d ¶Nec iurauit. Prouerb.xij.c. Labiū ꝯitatis firmū erit ī ꝓpetuū: Qui aūt testis ē ꝛc. e ¶Hic accipiet bñdictionē a dño: dicēte

Matth.xxv.c. Venite bñdicti pris mei possidete regnū ꝛc. Hic: non alīꝰ. Job.xix.d. Quē visurꝰ sū egoipse ꝛ nō alius. Accipiet: non a se habebit. j. Corl.iiij.b. Quid habes qō nō accepisti: ꝛc. A dño: nō a mundo: nō ab homīe aliq̃. Et Mūeri.vj.d. Ipsi inuocabūt nomē meū: ꝛ ego benedicā eis.

h ¶Gr entiū eū: i ¶Grentiū faciē dei iacob. k ¶Attollite portas l ¶Principes m ¶Pesvias/ꝛ n ¶Eleuami o ¶Portę eternales: et p ¶introibit q ¶Rex glie: r ¶Quis est s ¶Fortis t ¶Potens u ¶Dñs potēs in ꝓlio.

f ¶Et misericordiā. quasi dicat: nō ex meritis meis. Roma.iij. c. Nō ex operibus legis iustificabīt omnis caro coramꝝ illo. Titū. iij.b. Non ex operibꝰ iusticię quę fecimus nos: sed fm misericordiā suā ꝛc. Daniel.ix. e. Nō ī iustificatiōibꝰ nris ꝓsternimꝰ pces. Et misericordiaz a deo salutari suo.i. salutē quā misericordit nob̃ christꝰ suo sanguīe acquisiuit. g ¶Hec est generatio grētiū deū. Lucl.xj.b. Ois q̃ grit iuenit. Ps. Querite dñm ꝛ viuet aia vra. k ¶Faciē dei. Job.xxxiij.d. Videbit faciē eiꝰ ī iubilo. Est aūt duplex generatio. Bonorꝝ/q̃ bñdicet. Ps. Generatio rectorꝝ bñdicet. Generatio malorꝝ maledicet. Matth.xij. c. Generatio praua ꝛ puersa signū grit ꝛc.

Al. †Tollite

Al. †bello

Ps. 68.

Ps. 111.

Mystice

k ¶Attollite portas ꝛc. Tertia ps vbi supsticiosos a prauitate reuocat. Cōtinuatio. Exquo nō intrat nisi innocens: Ergo o principes.s. mali/hypocrisiarchę/vel heresiarchę: Attollite: vel tollite.i. auferte de cordibꝰ vestris: l ¶Portas vias.i. vitia p q̃ intrat diabolꝰ. o ¶Et o portę eternales.i. ꝯtutes/p q̃s itrat ī ęternaz beatitudinē: n ¶Eleuami id ē exaltamini ī cordibꝰ fideliū. p ¶Et p vos introibit: in domū cōsciētię: q ¶Rex glie.i. datorꝝ glorię. r ¶Quis est iste rex glie: Hic querit ꝓpheta vt soluat: ꝛ soluēdo magis christū cōmēdet. Unde soluēs: Primo ostēdit eiꝰ generale dominiū: dicēs s ¶Dñs. Secūdo ondit eiꝰ fortitudinē/dicēs: t ¶Fortis. Tertio eius potentiā super alios: ibi: v ¶Potens. Q̃ explanat cū addit: x ¶Dñs potēs in ꝓlio.

Moraliter

Moraliter/ k ¶Attollite portas ꝛc. Dī cuilibet hoī q̃ debet ē ꝓnceps: ꝛ iudicio rōnis ꝓncipari ꝛ dñari sup brutales morꝰ. Eccls.x.d. Btā tra cuiꝰ ꝓncipes comedūt tpe suo. Sic dixit dñs noe ꝛ filijs eiꝰ: Gen.ix.a. Crescite ꝛ multiplicamini: ꝛ terror vr ꝛ tremor sit sup cūcta aialia terrę. Sil'r etiā dixit adę: Gen.j.d. Illi aūt brutales morꝰ ꝛ voluptates q̃ncꝫ sensuū merito dicunt portę: qz p eas ingredit inimicꝰ ad cor pctōris. Unde Hiere.ix.f. Mors ascēdit p fenestras vias: ingressa ē domos vias: Et ipse claudūt itroitū ne dñs itret ad visitandū cor ꝛ reficiendū: Qui dic Apocl.iij.d. Ego sto ad ostiū et pulso: si q̃s apuerit mihi: introibo ad eū/ꝛ cęnabo cū illo ꝛ ipse mecū. Quia g̃ portę istę obfirmatę sūt ī pctōribꝰ ꝯ deū: ꝛ ipsis manētibꝰ/nō intrat dñs ad cor hoīs: sic dī Sap. j.a. In maliuolā aiaz nō introibit sapia dei ꝛc. Jō dic ꝛ monet ꝓpha. m ¶Principes/apli: Ps. Duces eorꝝ/ꝓncipes çabulō/ꝛ ꝓncipes neptalim. Portę/plati. Esa.lx.d. Occupabit muros tuos salꝰ/et portas tuas laudatio/ nō litigatio. Et qz istę portę defixę sūt ī tra. Thren.ij.c. Defixę sūt in tra portę eiꝰ: Jō dic ꝓpha: k ¶Attollite portas ꝓncipes vias.i. plati: o ꝓncipes: q̃rū ē officiū talibꝰ motibꝰ dñari: Attollite.i. remouete: l ¶Portas vias/quas diabolꝰ ꝯ dñm firmauit.s. voluptates carnales. Et illis portis remotis o ¶O portę eternales.s. ꝯtutes ꝛ opa bona. n ¶Eleuami/crescēdo in altū p multiplicationē: recedēdo a terrenis p purā intentionē/alijs apparēdo p primi ędificationē: Et sic/introibit rex glie. r ¶Quis ē iste rex glie. Hęc est vox multorꝝ qui stupefiūt/q̃n dicit eis qꝫ pctā dimittant/et dño aperiant. Unde dicūt: Job.xxj.b. Quis est omnipotēs vt seruamus ei: Et q̃d nob̃ ꝓdest si adorauerimꝰ eū: Et rndet ꝓpha: Ipse ē s ¶Dñs: ꝛ ideo debetis ei apire. t ¶Fortis: cui nō potestis resistere: nec manꝰ eiꝰ effugere. v ¶Et potēs: q̃ vos pōt remunerare. x ¶Dñs potēs in ꝓlio: q̃ vos pōt defendere. Ostensis ergo his quattuor rationibus: quare aperiendū est ei: iterū monet vt aperiant. Et repetit quod supra dixerat:

Ps. 67.

* Attollite portas

Mystice ✠ a Attollite ꝛc. Supra idē dixerat: sed ad maiorē cōfirmationē repetit totū versū: Attollite portas principes vrās ⁊ eleuami porte eternales: ⁊ introibit rex glorie. Et iterū querit: b Quis est iste glorie ꝛc. Et breuī soluit q̄ pius soluerat/dicēs: c Dns virtutū ipse est rex glorie. Virtutes dicunt angeli. Unde ⁊ quidā ordo angelorū vocat virtutes. Item dona gratuita q̄ deus opat in nobis sine nob. Uñ Ps. Ibūt de virtute in virtutē. Itē miracula. Unde Matth. vij. c. Multi dicunt mihi in illa die: Nōne in nomine tuo demonia eiecimus: ⁊ in noie tuo virtutes multas fecimus? Uirtus etiā princeps dicit. Uñ Act. viij. b. dicit de simone mago q̄ hoies dicebāt: Hic ē virtus dei q̄ vocat magna. Omniū aūt istarū virtutū christus ē dns. Et nota q̄ secūm Glosatorē/tribus aliis modis legit istō: scz Attollite portas ꝛc. Legit eñ de principibus demoniorum: quorū porte sunt/cupiditas/⁊ amor mūdanus: quibus opponunt renūciatio seculi ⁊ cōuersio ad deū. Et secūm istā lectionē tertius versus legit de principibus bonis angelis: quorū porte sunt adorationes/quibus aīa aduētū adorabant ab hominibus: qbus opponūt porte eternales. s. iusticia ad primū/charitas ad deū/castitas ad seipsum. Secūdo legit de demonibus ⁊ portis iferni: ⁊ de portis celi siue paradisi. Et tertius versus totus legit de angelis bonis ⁊ portis celi. Tertio mō legit in glosa de principibus bonis hominibus: quorum porte sunt virtutes et bona opera. Et secūm hoc attollite non sumit p̄ remouere/ sicut in aliis lectionibus: sed idem est attollite qd̄ eleuate.

Uirtus multiplicit accipit

Al. †Tollite

a †Attollite portas principes vrās ⁊ eleuamini porte eternales: et introibit rex glorie.
b Quis est iste rex glorie: dominus virtutum ipse est rex glorie.

Ps. 83.

Moraliter ✠ a Attollite portas principes vrās ⁊ eleuami porte eternales: ⁊ introibit rex glie. Itē repetit q̄stionē p̄missā ad notādū duriciā pcorū ⁊ potētiā dñi. b Quis ē iste rex glie. Et repetit rñsionē breuit: c Dns virtutū ipse est rex glie. Dns vt s̄ dictū ē cui debet apire. Virtutū/pluralit: pk illa tria q̄ assignauimus ibi: Fortl ⁊ potēs ꝛc. Est eñ virtus dñi ad tria principalit: Ad demnādū malos: qd̄ notatū fuit ibi: Fortl. Ad remunerādū bonos: qd̄ notatū fuit ibi: Potēs. Ad ptegēdū b̄ suos: qd̄ notatū fuit ibi: Dns potēs i ꝓlio. Esa. xxvj. a. Apite portas ⁊ introibit gens iusta/⁊ custodiens veritatē. Zach. xj. a. Aperi libane portas tuas. Iste aūt porte eternales. s. virtutes/⁊ opa q̄ nobis aperiūt ingressū eterni regni ⁊ celestis hierlm: significate sunt p sex portas hierlm/ q̄ eleuate sunt ⁊ edificate/ Neemie. iij. Prima porta fuit porta gregis: Hec est cōuersio penitentis: p quā grex dñi dispersus reducit ad ouile dñi. Ps. Introite portas eius i confessione. j. Pet. ij. d. Eratis sicut oues errantes: sed cōuersi estis nūc ad pastorē ⁊ epm aīarū vrārū. Uñ signanter dicit q̄ eliasib ⁊ fratres eius sacerdotes edificauerūt illā portā. Eliasib eñ interpretat deus meus facturā cōuertens: Hic est christus q̄ cōuertit pcōres: quorū natura/nō vitiū ipse fecit. Fratres eius: sūt sacerdotes/cōfessores/ p̄dicatores: q̄ coedificāt portā: hortādo ⁊ p̄dicādo ⁊ recipiēdo ad penitentiā: ⁊ p cōfessionē lauāt hostias dñi offerēdas. Uñ eadē porta dicta est pbatica piscina/ alio noie. Secūda porta/est porta piscium: hec est amaritudo mortificationis carnis: in qua viget aīa sicut piscis in aq̄ maris: ⁊ tollit suggestiones diaboli: ⁊ morsus rabidi canis. i. prauas delectationes. Uñ bñ dr q̄ hanc portā edificauerūt filij asnaa/q̄ interpretat serpentē tollēs: In ea aūt exigit vigor spūs: vñ eadē porta dicta ē porta dauid. i. manu fortis. Tertia porta/est porta vet: q̄ etiā dicta ē iudiciaria: p quā significat ptēpt mūdi: ⁊ egressus a mūdo: q̄ duplicē hz vetustatē/q̄ coēscunt a coēscēte mūdū. Mau. iij. b. Omis q̄ viderit te resiliet a te. Et b ē q̄ edificauerūt eā ioiada filius phasea ⁊ mosollā filius besodia. Ioiada eñ interpretat dñi cognitio: Phasea/ trāsiēs: Mosollā/plasmatio eorū: Besodia/i conspectu dei: quia q̄ habet cognitionē dei ⁊ mūdi: de mūdo trāsit ad patrē: ⁊ cōformat se deo/ vt tandē ad eius aspectū pueniat. Quarta porta/est porta vallis: hāc edificauerūt amin ⁊ habitores canoe. Per vallē intelligit defectus terrenorū. Amin interpretat misceōia. Zanoe/iste reqeuit: p b̄ intelligit misceōia/q̄ viscera idigētiū reqescere fac. Uñ ad Philemonē. b. Uiscera sctōrū reqeuerūt p te frat. Et hec porta dr gion. i. vallis pietatis/vel porta ioiaphat. i. dñi iudiciū: qz de solis opib pietatis fiet disceptatio i iudicio: Matth. xxv. c. Et p b̄ dat reqes vt ibi dr: Venite bñdicti ꝛc. Quita porta ē porta sterqlinij: quaz edificauit melchias filius rechab p̄ncepsvici bethacharē. Melchias interpretat rex dominus: Rechab/cōcedēs vel ascēsio. Bethacharē/dominus vineę siue eruditiōis tristicię. Hęc ē hūilitas i obedientia ⁊ patiētia. Hūilitas eñ regi ⁊ dño pcedēs vt obtēpās p obedientiā ⁊ patiētiā/⁊ ex tristibus eruditionē ⁊ leticiā spūalē accipiens/ascēdere fac dū hūilit se submittit: qz hūilē spū suscipiet glia: Prouer. xxix. d. Sexta porta/est porta fontis: quā edificauit sellū filius coloçai p̄nceps pagi maspha. Sellū pacatus vel pacificatio: Coloçai/ vox videntis vel fortitudis: Maspha/aq̄rū impetus vel ptēplatio/vel locus iudicij: p q̄ significat cōpunctio deuotę orationis cū suis circūstātiis siue ornamētis. Debet eñ oro pcedere de fonte duplicis cōpunctionis. s. cōtritionis et charitatis/ex pacata pscia ad pacificādū deū sibi ⁊ ecclię: videns p discretionē: fortis p pseuerātē desiderij intentionē: impetuosa lachrymarū torrētibus: ptēplatione illustrata: timore reuerētię verecūda. De p̄ma cōpunctione: Judith. xvj. b. Filij puellarū cōpunxerūt eos. Et Act. ij. f. Cōpuncti sunt corde: et dixerūt ad petrū ⁊ ad reliqs apōs: Quid faciemus viri fratres? De secūda Ps. Potasti nos vino cōpūctionis. De cōscię pacatione: Luc. xxij. e. Auulsus ē ab eis quasi iactus ē lapidis: ⁊ positis genibus orabat ꝛc. Et dr q̄ntū ē iactus lapidis. s. ne lapis alienę curę ad mentē tūc iaciat: Vel qz tūc erat dns q̄si sub iactu lapidis. i. sub passione: Pro q̄ orabat sic. ij. Paral. xx. a. Josaphat timore pterritus totū se ptulit ad rogādū deū. De pacificatione dñi: Exo. xxxij. d. orante moyse/ placatus est dns ne faceret malū qd̄ locutus fuerat aduersus ppl'm suū. De discretione petendi. iij. Regl. iij. b. Placuit sermo coram dño q̄ salomō rē hmōi postulasset. s. sapiētiā. Hoc aūt dictū fuit salomōi dormiēti. i. pacifico ⁊ trāquillo: Talis ipetrare pōt qd̄ petit. De pseuerātia: Lucl. xviij. g. Qui ꝓibāt increpabāt eū vt taceret: ipse vero multo magis clamabat. De impetu lachrymarū: Cant. iiij. d. Fons hortorū puteus aquarū viuentiū/q̄ fluunt ipetu de libano. De ptēplatione q̄ sedet lachrymarū ipetū: sicut sol' corruscatio effusionē imbriū: dicit Tob. iij. d. Post tempestatē trāquillū facis/⁊ p lachrymationē ⁊ fletū exultationē ifūdis. De reuerētia: Hester. xv. d. Uidi te dñe q̄si angelū dei ⁊ pturbatū ē cor meū p timore glie tue. Expo. Ps. XXIIII

Porte virtutū significate p sex portas hierlm

Ps. 99.

Ad te domine ꝛc. Titulus. In finē psalmus dauid. Supra egit ppheta de reditu fidelis populi in patriā: ibi: Dns regit me. Et de reditu christi in patriā: ibi: Dni est terra. In hoc psalmo petit ppheta i psona ecclesię ostēdi sibi viam/ p quā possit redire ad patriā: ad quā b̄ int p̄ssuras suspirat. Psalmus iste tripertitus ē. Primo petit ostēdi sibi viam. Secūdo petit peccata sibi dimitti: ibi: Reminiscere. Tertio ostēdit quomō habeant eterna: ibi: Quis est hō. Ecclesia vero vel ppha in psona ecclię antecipat: primo captat beniuolētiā iudicis: ondens merita sua. Primo meritū charitatis: cū dicit: d Ad te O dne leuaui animā meā. Hoc eñ fit p charitatē. Unde dicit Gregorius. Machina cordis vis amoris. Sicut enim machina eleuat lapidem: ita amor eleuat cor ad deum contemplandum et desiderandū ✠

Partitio psalmi

Moralit/dicit vir iustus. d Ad te dne leuaui aīaz meā. Leuat aīa bona leuatione multis modis. Prio p pseuersione a luto pcti. Ps. Exaudiuit pces meas: ⁊ eduxit me de lacu mise ⁊ de luto fecis. Secūdo p ptēplationes a mūdo i cęlū. Thren. iij. d. Sedebit solitarius ⁊ leuabit se sup se. Itē p hūilitatē. Luc. xiiij. c. Qui se hūiliat exaltabit. Eccli. xx. b. Est q̄ ab hūilitate leuabit caput. ✠

Alia eleuatio multis modis

Ps. 39.

Aleph